

MEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben hához hordva, vagy vidékre postán küldve egy hóra 15 korona, negyedévre 45 korona, fél évre 90 korona, egész évre 180 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Pelft-utca 2. — Telefon sz. 208.

Feladós szerkesztő: Hajós József.

Lakáskérdés, lakásinség.

[Közírtviselő vagyok. Kis vagyunk háza fekettem, tehát „házi ur” is volnék. Háza tiszta jövedelme 450 kor, ezt azonban jövedelmét a pöcegödörök és szemét gödör takarítása. Marad tehát semmi. De mivel nem akarom házaat teljesen tönkrementre hagyni, — kénytelen vagyok évente a ház tatarozására 1000 koronát — a bőséges tisztviselői fizetéséből ráfizetni. Van egy egyszerű lakom egy szegény szabad, — ki két csirkét is vág vacsorára és úgy él, mint aminőről a „háziurnak” álmodni sem szabad. Fizet hav 20 koronát. Egy havi lakbérre napi keresetnek egy ötödét. — Egy vacsorára többet köit. — Hja, de nem szabad bért emelni, nem szabad felmondani.

Nos ezen rendelkezést nemcsak fölőte sérelmesnek és szükségtelennek tartom, de egyben ártalmasnak is a közre, sőt álltom és bizonyitom, hogy a lakáskérdésben fennálló anomáliát magyarázat nem abszurd intézményre vezeteltök vissza.

Szabadjon néhány ép oly gyakori, mint föltöles ellen évrre felélnem:

„Ezen rendelkezést szükségessé tette a lakás rendkívüli fontossága szociális szempontból.” Hát a cipő, a ruha, a kenyér nem ép oly szociális fontossággal bírnak? És csak az ár lehet 30—40—50 szerez és éppen csak a lakásnak kell bekédrnek lenni? De ha ugy is volna, akkor is fölőte igazságtalan ezen súlyos szociális terhet a lakosság egy hásszának — a háztulajdonosok nyakába sózni. Akkor is viselője ezen terhet a köze, elosztva, — az állam — és nem a lakosság mostohán kereset egy osztálya.

„Hja a házi urakra ráfér, elbírják!” mondja egy másik, — és a budapesti bankárookra és milliók házak tulajdonosára gondol.

Tehát az ezer holdas birtoku Grünwald árusíthatja a buzát, a földelket, a gyümölcsöt (l) 50 szerez, 100 szerez árban, — de a kis vagyonu háztulajdonos és tisztviselő viselje a terhet, csak azért, mert pechje van és kis vagyonkáját nem földbe, hanem véletlenül háza fektette. — Igazság ez?!

De nemcsak a háztulajdonosokra egyénilleg sérelmes ezen intézmény, hanem fölőte háros következményekkel jár a közre higienikus szempontból is. A házak a legelhanyagoltabb állapotban állnak, — a szemét és ürítelket kitakarítása a végsőkig elődázatik stb. stb. Nem minden háztulajdonos költi egyéb tiszt-

Legújabb telefon és távirati jelentések:

A Nemzeti Sajtóudostító Iroda jelent: Kaposvárott a rendőrség nagy pénzhamisító bandát leplezett le. A pénzhamisítók felülbégyezett pénzeket gyártottak. Több mint 50 embert tartóztatnak le eddig s még további letartóztatások is várhatók.

Budapest. A pártok intézőbizottsága a kormányzat tárgyában közös programban állapodott

viselői jövedelmét a ház rendbentartására!

S végre ezen rendelkezés egyenesen arra hivatott, hogy lakásinséget csináljon.

Ezer és ezer kis ember az illetékeseséget felülmúló nagy lakásban lakik. — Hisz ez ma a legolcsóbb, ami kapható! — A háziur nem kérhet többet a lakásért, 400 koronát, ellenben a lakó kiadhat egy szobát belőle 1500 koronáért. Ugyan hogy állna így, be üresséd! — Felmondani nem lehet. Mindenki ragaszkodik az olcsó lakáshoz, — hisz az egy töke is egyuttal: — egy aranybánya. Így aztán természetesen, hogy mindenféle forgalom lakásdolgában megszűnik és a menekült, a tisztviselő, vagy Lárki, aki rá van szorulva, lakást 400 koronáért ugyan nem kap, de egy szobát általában 1500 koronáért igen. (havi 120 kor. l jó ha kap!)

Nagyonlatos tisztviselő stb. egy szobába zsufolva, kis polgárok igénytélül nagy lakásban, — az adófizető háziúrtól a jövedelem és minden jog megvonva, hogy az albérlők uszora árakat fizessenek és a régi lakók pedig olcsó lakbér mellett, minden joggal felruházva, ki ne mozduljanak.

Ime, ezen erőszakos intézmény „üdvös” hatása?

A tisztviselő és lakáshivatalok egész garmadája van mozgósítva a lakásinség leküzdésére és valjuk meg — teljesen eredménytelenül. — Nem az ő hibájuktól. Egy ilyen igazságtalan, és természetellenes intézmény alapján semmiféle fásodás nem hozhat tartós javulást.

Az én szerény véleményem ez: Ha a volt természetes állapotokat visszaállítanak a bér-emelés és felmondás jogát ismét visszaadnak ez volna a legegyszerűbb és leghatásosabb mód a lakásinség leírására.

Nem látom be, miért ne fizessen az iparos, kereskedő stb. 2 napi bért egy havi lakásért. (pl. a nevezett szabó 20 korona helyett 200 kor.) s ha minden, mindennak az ára 50 és 100 szoros, — miért legyen épp a lakás ára a békébeli.

Ellenben több mint valószínű

meg, amelyet nagyatádi Szabó István fog a kormányzó előterjeszteni, aki a válság megoldására ma Gödöllőről a fővárosba érkezik. Holnap megtörténik az új miniszterelnök designálása, meg pedig valószínűleg gróf Bethlen István személyében. Hadügyminiszternek Sréter Istvánt, belügyminiszternek pedig Botlik Józsefet emlegetik.

az, hogy ha a lakás nem, szándék — kép lesz kapható, ha a bér 400 korról évi 4000 korra emelkedik, akkor igen sokan mérsékelni fogják lakásigényüket és azon kispolgár, ki ma 3—4 szobás lakásban terpszekedik visszavonul a békében is megszokott 2 szobásba és így 100 meg 200 helyiség felszabadul.

Évvél nincs az mondva, hogy semminemű korlátozás fenn ne álljon. Mindenesetre igazságos és méltányos volna p. u. a bér-emelés engedélyezése oly arányban, mint amely arányban az lakó jövedelme gyarapodott. A kereskedővel és iparossal szembe, melyek jövedelme 10—20—30 szorosra emelkedett, különös oltalomba kell, hogy részesüljön a tisztviselő, kinek javadalmadalmazása alig 2—3 szoros l De ezenen meg a jelenleg fennálló, hallatlan mostoha igazságtalanság a háztulajdonosokkal szembe, kit ép úgy polgárat az államnak, mint a nagykereskedő és földbirtokos és egyenlő polgárjogra tarthatnak igényt.

Egy volt háztulajdonos.

HIREK.

— Temetés. Özv. gróf Pappenheim Szigfriedné temetése tegnap volt Iszkaszentgyörgyön nagy részvét mellett. A temetésen megjelentek: gróf Károlyi József főispán és neje, gróf Széchenyi Viktor nemzetgyűlési képviselő családijával és még számos vármegyei notabilitás. Az elhunyt grófnő temetést a Bajzath család kriptájába helyezték örök nyugalomra. — Sipos Sándor kir. titelöltáblabíró tegnap délután 7 órakor kisérték utolsó útjára a Szt. Háromság temetőbe. A temetésen testületileg megjelent az egész bírói kar dr. Kail Antal törvényszéki elnök vezetésével.

— A kiszagát haszonbérpéret a várossal szemben, ma folytatta tovább a helybeli törvényesek. Újabb 60 kiszagda ügyét tárgyalta a bíróság. Mindazon gázdákat, akik nem fogadták el a város haszonbér emelését, a bíróság kötelezte érte egy csomó perköltséggel súlyosítva az esetet.

— Halálozás. Fekete Ilona f. hó 6-án d. u. háromnegyed 1 órakor, 19 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 7-én d. u. 8 órakor lesz a sóstói (Szent-kereszti) temető kápolnájából.

— Ahol „csehbül” állnak. Lapunk barátai többször megörvendeztelik szerkesztőségünket egy egy elszakított területekről hozzánk csempészett lappal, melyekben az ottani állapotokat jellemző hírek olvashatók. — Pl. a „Kassai Napló” jun. 11-iki számában ez áll:

„Madarski nerozumim.”

Az ideális posta. —

(Itt a cenzura 2 sort törölt.)

Hivatalnokok, akiket ami adónkból fizetnek. Analabéták postai szolgálatban.

A posta, amely a magyar rezsim alatt mintaszerű intézmény volt s amelynek gépezete a kvalifikált és érleles személyzet kezében hajszálpontosságú precizitással működött, ma olyan lezülött stádiumba került, hogy nem egy kulturálmunkás, hanem a legalacsonyabb kulturájú Balkán államnak is szégyenére válnék. Egy intézménynek, amely arra hivatott, hogy a becsületesség, a megbízhatóság mintaképe legyen, amelyre nem is olyan régen korlátlan öszereket, vagyonokat érő árakat és értéket ruháztak, anélkül, hogy akár egyetlen áruminta is elszakadt volna valaha a kezelésben, igen rothadtnak kell lenni, ha odaig jutott, hogy nemcsak egy áruküldeményt nem mernek rábíznunk, hanem még egy levelet se, ami teljesen indokolt is, mert minden ritkább helyegül levél, helyeg küll érkezik a címzetthez.

(Itt a cenzura 3 sort törölt.)

Természetesen csak arról, amely elérkezik a címzetthez. Mert nem mindnyájk érkezik el. Itt fekszik például előtűnk egy levél, amelyen a következő címzés olvasható: *Bahnhoefeitungswesohleiss Tepla Trencianska-Teplica.*

Ez a levél visszaérkezett a feladóhoz a következő megjegyzéssel: *Madarski nerozumim, apet Koscice.*

Mi hibája van kérdjük e címzésnek? Német nyelven íródott a levél, pedig a cseh hivatalos elnevezést használja. Miképen lehet ezt meg nem érteni s el nem jutítani rendeltetési helyére? Micsoda hatókrökkel és bűrgyu analabétákkal kísértezték a posta, amely nem vitás ugy-e, hogy nemzetközi intézmény s amelynek minden nyelven tudnia kell.

(Itt a cenzura 4 srt törölt.)

ama nagytehetségű zseni, aki nem tudja megkülönböztetni a német nyelvet a magyartól s azt a saját tulajdon hivatalos nyelven megirt rendeltetési helyet sem tudja megérteni.

Mi ez? A tudatlanok a legcsekélyebb intelligenciával bírók gyá-

Megnyit a Képkészítés a Vármegeyeház nagytermében.

